

РЕШЕНИЕ

№ 801

гр. София, 02.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и първи април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Валентина Игн. Колева
като разгледа докладваното от Мария Райкинска Въззивно гражданско дело
№ 20221000500743 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 ГПК.

С решение № 266545/15.11.2021 г. по гр.д. № 2603/2018 г. на СГС, I-17 състав са отхвърлени предявените от Г. Н. Н. и З. Н. Н. срещу държавата искове с правно основание чл. 108 ЗС за признаване за установено, че ищците са собственици на поземлен имот с идентификатор 68134.1377.2073, находящ се в гр. София, район Надежда, ул. „***“ с площ 2040 кв.м., с трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: спортно игрище, и за осъждане на ответника да им заплати по равно сумата 39 960 лева, частичен иск от 271 303.90 лева, представляваща обезщетение за неоснователно ползване на гореописания недвижим имот за периода 25.02.2013 г. – 26.02.2018 г.

Ищците Г. Н. Н. и З. Н. Н. са депозирали въззивна жалба против решението с твърдения, че същото е неправилно и незаконосъобразно, постановено изцяло в противоречие със събраните в производството доказателства. Съдът грешно приел, че има правомощия да упражнява косвен съдебен контрол върху влязлото в сила решение на СРС, 46 състав по гр.д. № 1607/1998 г., с което е заместено решението на ОСЗГ относно материалната законосъобразност на реституцията и то при положение, че липсват доказателства за сочените от ответника реализирани мероприятия. Сградите са незаконно построени и подлежат на премахване. СГС не можел да се произнася относно това дали е реституция. СГС се произнесъл по казус, по който вече имало решение. Решението на СГС изцяло противоречало на събраните доказателства. От тях (строителни билети) било видно включително, че разрешение за изграждане има за разширение на стадион „Локомотив“, но не и за самия стадион „Локомотив“. Имотът не бил законосъобразно актуван след като бил реституиран на жалбоподателите, тъй като не било проведено отчуждаване, нито заплащане на обезщетение. Поддържат още твърдения, че претендираната от ответника придобивна

давност била прекъсвана многократно от ишците, макар съдът изобщо да не се бил произнесъл относно същата, и придобивна давност не била изтекла в полза на държавата. Жалбоподателите молят да бъде отменено решението на СГС и исковете да бъдат уважени.

Ответникът Държавата е депозирал отговор на въззивната жалба чрез министъра на финансите, в който излага становище за нейната неоснователност. Моли въззивната жалба да бъде оставена без уважение.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Следователно относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан и следва да се произнесе в рамките на наведените от страните оплаквания, като обаче следва служебно да провери спазването на императивни материалноправни разпоредби, приложими към спора (така т. 1 от тълк. решение № 1/2013г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК).

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Във връзка с правилността, като взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания акт и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Ишците Г. Н. Н., З. Н. Н. и С. С. Н. (починала в хода на производството и заместена от наследниците си Г. Н. Н., З. Н. Н., нейни синове) твърдят в подадената от тях искова молба, че са собственици на по 1/3 ид.ч. от поземлен имот с идентификатор 68134.1377.2073, находящ се в гр. София, район Надежда, ул. „***“, с площ от 2 040 кв.м., с трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: спортно игрище, със стар идентификатор 68134.1377.97, номер по предходен план: 1393 – част, кв. 6, който имот представлява част от поземлен имот с пл. № 1393 в УПИ VI – „ДФС Локомотив“ от кв. 6 по плана на гр. София, м. „Северен парк“, целият с площ от 6 120 кв.м., идентичен с имот пл. № 612 по отменена регулация, нанесен в к.л. 157, 158 от КП към 1950 г., находящ се в строителните граници на мах. „Илиенци“, м. „Джоджата“, нива с площ от 6.120 дка.

Ишците твърдят, че имотът придобили по реституция и наследство от общия си наследодател Н. Г. М. с решение № 4 от 17.03.2008 г. за възстановяване правото им на собственост върху земеделски земи в съществуващи (възстановими) стари реални граници. Имотът бил отписан от актовете книги въз основа на решение от 29.06.1998 г. по гр.д. № 1607/1998 г. по описа на СРС, 46 състав и на заповед № РД-57-05 от 12.01.2001 г. на Областния управител на гр. София.

С договор за доброволна делба от 23.07.2015 г. ишците станали изключителни собственици на недвижим имот с площ от 2 040 кв.м. - процесния, част от възстановения имот с обща площ от 6 120 кв.м.

Имотът се владее от държавата чрез областния управител или трети лица и ишците многократно искали да им бъде предадено владението върху процесния имот, но това не било сторено.

В същото време ишците твърдят, че били лишени от правото да ползват имота си, поради което ответникът Държавата им дължала обезщетение, съизмеряващо се с пазарния наем за имота за периода 25.02.2013 г. до датата на исковата молба.

Предвид изложеното ишците са искали да бъде осъдена Държавата да им предаде владението върху поземлен имот с идентификатор 68134.1377.2073, както и да им заплати обезщетение за неоснователното ползване на имота в периода 25.02.2013 г. до датата на исковата молба в размер на 39 960 лева (по 13 320 лева на всеки ищец),

частично от 271 303.90 лева (искът е увеличен до тази сума в последното съдебно заседание).

В депозирания отговор на исковата молба от министъра на регионалното развитие и благоустройството, представляващ държавата по ревандикационния иск, същият е оспорен с доводи, че спорният имот попада в терен – публична държавна собственост, който не подлежи на възстановяване съобразно чл. 7, ал. 2 ЗДС, както и че реституция по ЗСПЗЗ е невъзможна, тъй като е реализирано мероприятие – спортно съоръжение и е приложим чл. 106 ЗСПЗЗ. Еwentуално се позовава на придобивна давност.

По иска с правно основание чл. 59 от ЗЗД държавата, представлявана от министъра на финансите, възразява относно допустимостта и основателността на тази претенция. В производството по гр.д. № 9478/2000 г. по описа на СРС, 42 състав ищците били ответници по предявен от Столична община срещу тях и срещу държавата иск и с влязло в сила решение се установило, че за тях право на възстановяване на собствеността не съществува именно поради реализиране на мероприятиято. Оспорва да е налице фактическия състав на чл. 59 ЗЗД. Еwentуално възразява за погасяване по давност на вземанията на ищците.

По делото са събрани писмени доказателства, изслушани са заключения на СТЕ и свидетелски показания.

Не се спори между страните в производството и от приетото по делото удостоверение за наследници изх. № 137 от 19.01.2018 г. на СО, район „Сердика“ се установява, че С. С. Н. (починала на *** г. и заместена от наследниците си по реда на чл. 227 от ГПК- Г. Н. Н. и З. Н. Н.) са наследници на Н. Г. М., починал на *** г.

Представено е влязло в сила решение № Р4/17.03.2008 г. на ОСЗГ „Нови Искър“, с което, по заявление на М. Н. Г., като наследник на Н. Г. М., е възстановено правото на собственост в стари реални граници на нива с площ от 6.120 дка, находяща се в строителните граници на мах. „Илиянци“, м. „Джоджата“, имот стар пл. № 612, к.л. 157, 158 от кадастралния план, изработен през 1950 г., заявен с пореден № 2 от заявлението и установен с нотариален акт № 28, том 10, д. № 1974/1924 г. и съдебно решение на СРС по гр.д. № 1607/1998 г.

Посоченото решение на ОСЗГ е постановено въз основа на решение от 29.06.1998 г. по адм.д. № 1607/1998 г. по описа на СРС, постановено в производство по чл. 14, ал. 3 от ЗСПЗЗ, с което е отменен отказ на ОСЗГ и е възстановено, на основание чл. 10, ал. 7 ЗСПЗЗ, на наследниците на Н. Г. М., б.ж. на София, правото на собственост върху следния бивш земеделски имот: нива от 6.120 дка, IV кат., в землището на с. Илиянци, м. „Джоджата“, а сега в строителните граници на гр. София - имот пл. № 612, по кадастралния план на София от 1950 г., к.л. 157, 158 по скицата на заключението на вещото лице, неразделна част от решението. Това решение е влязло в сила на 28.08.1998 г.

С договор за доброволна делба от 23.07.2015 г. наследниците на Н. Г. М. са се споразумели С. С. Н., Г. Н. Н. и З. Н. Н. да получат в общ дял, при квоти по 1/3 ид.ч. за всеки от тях, правото на собственост върху поземлен имот с идентификатор 68134.1377.2073, с адрес на поземления имот гр. София, район Надежда, ул. „***“, с площ от 2 040 кв.м., трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: спортно игрище, стар идентификатор 68134.1377.97, номер по предходен план 1393 – част кв. 6, при съсед: имоти с идентификатори: 68134.1377.2074 и 68134.1377.268, който имот е част от поземлен имот, находящ се в гр. София, район „Надежда“, съставляващ съгласно доказателствения нотариален акт имот с пл. № 1393 в УПИ VI –ДФС „Локомотив“ от кв. 6 по плана на гр. С., м. „Северен парк“, с площ от 6 120 кв.м., при съсед: поземлен имот № 268 в УПИ VI-

ДФС „Локомотив“ и от три страни – имот без планоснимачен номер, който имот е идентичен с имот пл. № 612 по отменената регулация, нанесен в к.л. 157, 158 от кадастралния план към 1950 г., находящ се в строителните граници на мах. „Илиенци“, м. „Джоджата“, представляващ нива от 6.120 дка, четвърта категория, при граници: имот № 80625, имот № 80611, имот № 80616, имот № 80617, имот № 8060, имот № 80618, имот № 80619 и имот № 80624.

Въз основа на писмените доказателства по делото и след проучване на планове, карти, разписни книги и регистри, вещото лице, изготвило съдебно-техническата експертиза е дало отговор на въпроси, свързани с поземления имот, върху част от който ищците твърдят, че притежават право на собственост.

По актуалните кадастрални планове и кадастрални регистри имот с идентификатор 68134.1377.268 с площ от 93 081 кв.м. (актуван с АДС от 2012 г.) не съществува, тъй като през 2016 г. той е бил разделен на два нови имота с идентификатори 68134.1377.2075 с площ от 8 108 кв.м. и 68134.1377.2076 с площ от 84 956 кв.м. Тези два имота по стар кадастрален план, изработен преди 1950 г. попадат частично в к.л. 157, 158, 138 и 139. Върху основата на този план са изработени следните регулационни планове:

През 1959 г. по-голямата част от терена с площ от 93 081 кв.м. попада в парцели III-За озеленяване от кв. 5 и I – За озеленяване и спорт от кв. 6, впоследствие обединени в парцел I-За озеленяване и спорт от кв. 5.

През 1963 г. е одобрен регулационен план на м. „Северен парк“, според който теренът попада в отреждане „Северен парк“, без обособен парцел. Територията на стадиона е урегулирана в парцел VI-ДФС „Локомотив“ от кв. 6 съгласно заповед № РД-09-50-592/13.10.1999 г., с площ 98 682 кв.м.

През 1970 г. е бил изработен кадастрален план на м. „Надежда – Връбница“, като в к.л. 157 и 158 е нанесен имот пл. 268 с площ от 106 050 кв.м. Към този момент, съобразно направено заснемане на имота, са съществували представителен стадион с писта, западна трибуна с козирка и двуетажна масивна железобетонна сграда и салон, три тренировъчни игрища и едно баскетболно игрище, вътрешни асфалтови алеи и дървесна растителност. Този кадастрален план е послужил за основа при разработка на регулационни планове през 1998 г., когато върху югоизточната част от имот пл. № 268 е създаден парцел V-За автоуслуги и газозарядна станция с площ от 6 732 кв.м. и през 1999 г., когато с горепосочената заповед от 13.10.1999 г. е одобрен ЧЗРП за кв. 6, като е отреден парцел VI-ДФС „Локомотив“ с площ от 98 682 кв.м.

В периода 1991 г. – 2011 г. за части от имот пл. № 268 са образувани нови имоти, три от които: пл. № 1260 с площ от 886 кв.м., пл. № 1355 с площ от 4 067 кв.м. и пл. № 1356 с площ от 2 139 кв.м. са извън УПИ VI по регулационния план, одобрен през 1999 г. Имот пл. № 1393 с площ от 6 120 кв.м. е нанесен в регулационния план през 2008 г. и в разписната книга е записан на наследниците на Н. Г. М. въз основа на решение № Р4 от 17.03.2008 г. на ОСЗГ „Нови Искър“. Така, площта на имот пл. № 268 е редуцирана на 92 842 кв.м.

Имот с идентификатор 68134.1377.268 и площ от 93 081 кв.м. е нанесен в одобрената през 2011 г. кадастрална карта на район „Надежда“ за терена на спортен комплекс „Локомотив“. Този имот е идентичен с имот пл. № 268 по кадастралния план от 1970 г. За имот с пл. № 1393 е нанесен идентичен имот с идентификатор 68134.1377.97, от който са образувани имоти с идентификатор 68134.1377.2073 с площ от 2 040 кв.м. (спорния имот) и с идентификатор 68134.1377.2074 с площ от 4 079 кв.м.

Що се отнася до имот със стар № 612, к.л. 157, 158 от кадастралния план отпреди 1950 г. с площ от 6.120 дка, при граници: от изток – имот пл. № 611, от юг – имот

без планоснимачен номер, от запад – имоти пл. №№ 613, 618 и 619, от северозапад – имот пл. № 624 и от север – имот пл. № 625, в разписната книга от 1949 г. за този имот е записано само с. Илиянци. По скицата на вещото лице, изготвило експертизата по адм.д. № 1607/1998 г. имот пл. № 612 от стария кадастрален план е с изчислена площ от 7 560 кв.м., от които възстановени са 6 120 кв.м.

Вещото лице е проследило и статута на имотите, обект на съставените през годините актове за държавна собственост. Първият от тях е под № 11420 от 23.07.1987 г. за терен с площ от 108 092 кв.м., заедно със сгради (спортна база, административна сграда на два етажа с три спортни зали и санитарни помещения с десет стаи), построени през 1962 г. През 1991 г. допълнително са актувани 19 обекта – спортни площадки и сгради, без посочена година на построяване. Към 1987 г. актуален е бил кадастралният план от 1970 г. и по него теренът на спортната база е отразен като имот пл. № 268 с площ от 106 050 кв.м.

В съставения на 29.01.2001 г. акт за публична държавна собственост № 02570 актуваният имот е описан само като местоположение: район „Надежда“, бул. „Рожен, парцел VI, кв. 6, м. „Северен парк“. В графа 7 имотът е идентифициран по ЧЗРП за кв. 6, одобрен със заповед № РД-09-50-592/13.10.1999 г. – 98 682 кв.м.

В следващия АДС (публична) № 07910/23.03.2012 г. имотът с идентификатор 68134.1377.268 е с площ от 93 081 кв.м.

В отговора на въпрос 5 от заключението на вещото лице е отразена разлика в площите по трите акта за държавна собственост. Безспорно се установява, независимо от тази разлика, че имот пл. № 612 попада изцяло в имота, за който е съставен АДС № 11420 от 23.07.1987 г. (отговор на въпрос № 6). Към този момент е бил в сила регулационния план от 1963 г. и според него теренът е бил отреден „За Северен парк“. Към 1968 г. границите на старите земеделски имоти са били заличени при извършеното заснемане за изработване на кадастралния план през 1970 г.

През 2000 г. Столична община е предявила срещу държавата, ДФКС „Локомотив“, ПФК „Локомотив София“ АД и физически лица, наследници на Н. Г. М., иск за собственост на недвижим имот, находящ се в гр. София, обект „Стадион Локомотив“, съставляващ парцел VI, кв. 6, м. „Северен парк“, със застроена и незастроена площ общо в размер на 108 092 кв.м., заедно с всички построени върху терена сгради и съоръжения, част от които построени през 1962 г., а други – през 1987 г. Образувано е гр.д. № 9478/2000 г. на СРС, 42 състав, кат ос решение от 17.07.2002 г. искът е отхвърлен. В мотивите си съдът е приел, че не е опровергана удостоверителната сила на представените АДС, за да приеме, че не държавата, а друг правен субект притежава право на собственост върху терена от 108 092 кв.м., върху който е изграден Стадион „Локомотив“, ведно със сгради и съоръжения, или върху части от него. Нещо повече, теренът, върху който е изграден Стадион „Локомотив“ и върху който безспорно се установи, че попада имот стар пл. № 612 с площ от 6.120 дка (и от който е част процесният имот с идентификатор 68134.1377.2073 с площ от 2 040 кв.м.), е публична държавна собственост.

Представени са АДС № 11420 от 23.07.1987 г., с който е актуван терен общо от 108 092 кв.м., спортна база с площ 2445 кв.м., изградена през 1962 г. и санитарни помещения с 10 броя стаи. Вписано е, че имотът е преоставен за оперативно управление на ДФС „Локомотив“.

Видно от АДС № 02570/29.01.2001 г. – публична, със същият е актуван терен с площ 108 092 кв.м. с изградените върху него административна сграда с три броя спортни зали с площ от 2445 кв.м., а два етажа с масивна конструкция и построени през 1962 г. и санитарни помещения с 10 броя стаи. Основанието за съставянето на АДС № 02750/29.01.2001 г. е чл. 2, ал. 2, т. 4 от ЗДС (ред. ДВ, бр. 98/1998 г.). Нормата

изрично сочи като публична държавна собственост онези имоти, собственост на държавата, които са предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от национално значение чрез общо ползване. Това основание е упоменато и в съставения през 2012 г. АДС № 07910/23.03.2012 г.

В същия АДС е вписана забележка, че със Заповед № РД-57-5/12.01.2001 г. на Областен управител на Област София се отписват от актовете книги за държавна собственост АДС 11420/23.07.1987 г. на район Надежда (който е предишно съставен АДС за имота) в частта, касаеща имот пл. № 612 (по плана на гр. София от 1950 г., кад лист 157 и 158) с площ 6120 кв.м., землище на с. Илиянци, м. „Джоджата“.

Представен е и АДС № 07910/23.03.2012 г., издаден на основание чл. 68, ал. 1, чл. 2, ал. 2, т. 4 и чл. 71, ал. 1 ЗДС във вр. с чл. 103 и чл. 104 от ППЗДС за поземлен имот с идентификатор 68134.1377.268 с площ 93 081 кв.м. (спортно игрище), заедно с построените в имота сгради. Като предходен АДС е посочен АДС № 11420 от 23.07.1987 г. Посочено е още, че имотът е предоставен за управление на Областен управител на Област София.

По делото е събрана цялата преписка, по която е постановено решение Р4/17.03.2008 г. на ОСЗГ „Нови Искър“.

Представени са и строителни книжа, отнасящи се до разширени

По делото са разпитани свидетелите В. Г. Г. и А. Г. Л..

Свидетелят А. Л. е посочила, че познава базата на комплекс „Локомотив“ от 1989 г. От тогава работи там, в ДФС „Локомотив“, където е била на различни длъжности и работи там и до момента. Като граници комплексът граничи с бул. „Рожен“, където е и централният вход на базата, ул. „Петър Панайотов“, ж.к. Свобода, бившата школа за високо спортно майсторство и чорапената фабрика Лейди София. Обединен спортен клуб отговаря за поддръжката, но всичко, което се прави, се съгласува с държавата, с областната администрация, на която е комплекс „Локомотив“. Комплексът се използва изцяло за спортни дейности – всички зали, терени и писти.

Свидетелят В. Г. е посочил, че работи в „Локомотив“ от 1975 г. Бил състезател, а после треньор. Познава комплекса от 1979 г., когато започнали да тренират там. Той е държавен. Използва се и в момента, там тренират 17 клуба и 1400 деца. Знае, че стадионът е държавно публичен. Бил изпълнителен директор на „Локомотив“ преди и имали акт, че им е предоставен от държавата, която е собственик.

При така установеното от фактическа страна настоящият състав намира от правна страна следното:

По иска с правно основание чл. 108 ЗС.

За да бъде уважен искът по чл. 108 ЗС ищецът следва да докаже при условия на главно и пълно доказване, че а) е собственик на имота при конкретно правно основание; б) че ответникът владее или държи имота и в) че това владение или държане е без правно основание.

В случая ищите се позовават на наследяване от Н. Г. М. и земеделска реституция като деривативен способ за придобиване правото на собственост, и се легитимират като собственици на процесния недвижим имот чрез влязло в сила решение на ОСЗГ, община Нови Искър № Р4/17.03.2008 г., а именно решение, с което е възстановена собствеността върху процесния имот в стари реални граници.

Установява се обаче по делото, че не посоченото решение има конститутивно действие спрямо наследниците на Н. Г. М., а решение от 29.06.1998 г. на СРС, 46 състав по гр.д. № 1607/1998 г. Това решение е постановено по реда на чл. 14, ал. 3

ЗСПЗЗ по жалба на наследниците на Н. Г. М. срещу отказ на ПК да им възстанови процесния имот (решение № 1255/01.10.1993 г. на ПК „Надежда“). Последващото решение на ОСЗГ от 2008 г. за възстановяване на собствеността е действително, но то има само констативно значение (така Решение № 237 от 15.06.2010 г. на ВКС по гр. д. № 578/2009 г., I г. о.)

Съгласно т. 2 от ТР № 5/14.01.2013 г. по тълк.д. № 5/2011 г. на ОСГК на ВКС, държавата е обвързана от съдебното решение за възстановяване на правото на собственост върху земеделски земи и гори по реда на ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ. Недопустимо е упражняване на косвен съдебен контрол за нищожност на административен акт за възстановяване на земеделски земи и гори по предявен иск за собственост от или срещу държавата, когато върху него е упражнен пряк съдебен контрол за нищожност и материална незаконосъобразност. Конкретният случай е именно такъв. След като по отношение на отказа на ПК „Надежда“ с решение от 29.06.1998 г. на СРС, 46 състав по гр.д. № 1607/1998 г. е постановено възстановяване собствеността върху процесния имот на наследниците на Н. Г. М. в съществуващи (възстановими) реални граници върху нива от 6.120 дка в мах. „Илиенци“, м. „Джоджата“, то е упражнен пряк съдебен контрол върху решението на ПК и държавата (в настоящото производство ответник по предявения от наследниците на правоимащото лице иск за собственост) е обвързана от постановеното въз основа на решението от 29.06.1998 г. по адм.д. № 1607/1998 г. по описа на СРС решение № Р4/17.03.2008 г. на ОСЗГ Нови Искър и не може да оспорва неговата действителност или материална законосъобразност. Следователно, настоящият съдебен състав е обвързан от посоченото решение на ОСЗГ, а и от съдебното решение въз основа на което същото е взето, поради което ирелевантно е оспорването от страна на държавата в настоящото производство, че собствеността върху процесния недвижим имот не е могла да бъде възстановена, защото имотът е публична държавна собственост, както и защото върху имота, част от което е процесният, е реализирано мероприятие. ОСЗГ е била страна в съдебното производство, в което е упражнен контрол за действителност и законосъобразност на решението на ПК „Надежда“ и е могла в това производство да въведе всички възражения за наличие на предпоставките за възстановяване на собствеността по реда на ЗСПЗЗ. Ненаправените възражения са преклудирани и не могат да бъдат релевиращи в настоящото производство.

Следователно, ищите, за които е установено, че са сред наследниците на Н. Г. М., се легитимират като собственици на процесния имот, който е част от възстановения имот (така заключение на СТЕ на вещото лице Б.) на основание реституция и наследяване.

Основателно е оплакването на жалбоподателите, че първоинстанционният съд практически е осъществил косвен съдебен контрол върху решението на ОСЗГ, а и върху решението на СРС по чл. 14, ал. 3 ЗСПЗЗ без да се съобрази с постановките на цитираното по-горе тълкувателно решение, макар да го е посочил в решението си. Принципно вярно е посоченото от СГС, че нормата на чл. 7, а. 2 ЗДС, която забранява реституция на имоти публична държавна собственост, е императивна. Тази забрана обаче е следвало да бъде релевираща в производството по чл. 14 ал. 3 ЗСПЗЗ. Неприлагането ѝ от СРС е довело до неправилност на съдебното решение, но същото е влязло в сила и настоящият съдебен състав е задължен да се съобрази с него, като, както бе посочено по-горе, а и в особеното мнение към цитираното тълкувателно решение, недопустимо е върху това решение да се упражнява косвен контрол в последващо производство по иск за собственост.

Настоящият съдебен състав не споделя и приетото от първата инстанция, че страните в настоящото производство, които са били ответници по иска на Столична

община за собственост върху имот, включващ процесния и по който е постановено отхвърлително решение, са обвързани от приетото в мотивите му, че имотът е публична държавна собственост. Доколкото е предявен иск против Държавата и наследниците на Н. М. за установяване на едно и също право (правото на собственост, твърдяно от СО), то те се явяват обикновени другари. Действително, приема се в теорията, че спрямо общите факти другарите се намират в същото положение помежду си, както подпомаганата и подпомагащата страна. Затова те са обвързани в техните вътрешни отношения от фактическите констатации на съда относно общите факти, съдържащи се в мотивите на решението (така „Българско гражданско процесуално право“, 10-то преработено и допълнено издание, Авторски колектив, Сиела 2020 г., стр. 371). В случая обаче титулярството на правото на собственост на държавата във вида му на публична държавна собственост не е общ факт за държавата и за наследниците на Н. М., поради което и мотивите на решението по гр.д. № 9478/2000 г. на СРС, 42 състав, в които е прието, че имотът е публична държавна собственост, не ги обвързват. Не само, че в настоящото производство не може да се приеме наличие на такава обвързаност, но доколкото въпросът за собствеността е спорен, същият следва да бъде разрешен със сила на пресъдено нещо в спорно исково производство, след събиране на доказателства и провеждане на доказване съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест.

Въпреки че ищците доказват твърденията си, че са станали собственици на процесния имот на основание реституция и наследяване, следва да бъде разгледано възражението на Държавата, че е придобила собствеността върху процесния имот на основание давностно владение.

Настоящият съдебен състав намира, че по делото се установяват предпоставките на чл. 79 ЗС относно придобивната давност, изтекла в полза на Държавата.

Според чл. 79, ал. 1 ЗС, правото на собственост по давност върху недвижим имот се придобива с непрекъснато владение в продължение на 10 години”. В чл. 68 ЗС владението се определя като упражняване на фактическа власт върху вещ, която владелецът държи, лично или чрез друго, като своя. Придобивната давност е способ за придобиване на право на собственост и други вещни права върху чужда вещ, чрез фактическо упражняване на тези права в продължение на определен от закона срок от време. Придобивната давност има два елемента: обективен – фактическа власт през определен период от време и субективен елемент – намерение да се свои вещта като своя.

За да е основание за придобиване на имот по давност, владението следва да бъде постоянно, непрекъснато, явно (не по скрит начин, така, че да може да бъде узнато от собственика) и спокойно (според теорията означава то да не е установено с насилие, както и да не е поддържано с насилие). По въпроса за елементите на фактическия състав на придобивната давност по чл. 79, ал. 1 ЗС и по-конкретно дали се включва в тях и изискването невладеещия собственик да е уведомен за намерението за своене на владелеца, т. е. същото да му е противопоставено, в съдебната практика (напр. Решение № 262 от 29.11.11 год. по гр. д. № 342/11 II г.о.) е прието, че такова изискване съществува, но само в хипотезата на съсобственост – когато съсобственикът твърди да е придобил по давност идеалните части на останалите съсобственици, то е необходимо да демонстрира това свое намерение по отношение на тях, за да бъдат отблъснати претенциите му. Когато обаче се касае за владение върху чужд имот, при липса на заявени претенции от трети лица, упражняващият фактическата власт върху имота като свой няма и по отношение на кой да демонстрира това свое намерение да свои имота за себе. В този смисъл, при липса на действия, целящи отблъскването на установеното владение и при липса на заявени претенции за имота, фактът, че

владелецът се намира в имота и го поддържа в рамките на необходимата грижа, следва да се възприеме като действия по смисъла на чл. 68, ал. 1 ЗС. Според презумпцията на чл. 69 ЗС се предполага, че упражняващият фактическата власт държи вещта за себе си, т. е. притежава качеството на владеец и то от момента на установяване на тази фактическа власт (така и Решение № 88/27.07.2016 г. по гр.д. № 661/2016 г. на ВКС, II г.о.)

По делото няма данни кога точно Държавата е получила фактическата власт върху процесния имот (като не е спорно, че Държавата я упражнява в момента). Това обаче е станало най-късно през 1987 г., когато Държавата е актувала имот, част от който е процесния (заклучение на вещото лице Б.) и го е предала за управление на ДФС „Локомотив“, като няма данни завладяването да е станало по скрит начин или чрез насилие, или това владение да е поддържано чрез насилие. Напротив, от представените строителни книжа относно разширението на Стадион Локомотив, за който няма спор, че именно се намира върху актувания през 1987 г. от Държавата имот, се установява, че през 1987 г. е започнало и разширението на Стадион Локомотив от Държавата, като това разширение е прието и въведено в действие същата година (Протокол на приемателната комисия за приемане и въвеждане в действие на обект „Разширение на стадион Локомотив“). Следователно, по това време Държавата е владяла имота. Владението от Държавата чрез ДФС „Локомотив“ е продължило и впоследствие, като в построенния комплекс на Стадион „Локомотив“ се извършват спортни мероприятия и тренировка на спортни клубове и деца и до момента. За това свидетелстват и двамата разпитани свидетели Г. и Л., които работят към Спортен клуб „Локомотив“, единият от 1975 г. (Свидетелят Г.), а другият от 1989 г. (Свидетелят Л.). По делото няма данни Държавата да е губила владението върху имота, като самите ищци са твърдели, че владението се упражнява от Областния управител, като последното се установява и от представения АДС от 2012 г. Съобразно презумпцията по чл. 69 ЗС Държавата владее за себе си, като не са събрани доказателства, опровергаващи тази презумпция.

Следва да бъде посочено, че предвид нормата на чл. 5, ал. 2 ЗВСОНИ правно значение има упражняването на фактическа власт от влизането в сила на тази норма на 23.11.1997 г. насетне. Доколкото обаче съдебната практика приема, че владението с оглед течението на придобивна давност има значение от момента на възстановяване на собствеността, а това е станало със съдебното решение на СРС, влязло в сила на 28.08.1998 г., то това е началният момент, от който е могла да тече правнозначимата придобивна давност относно процесния имот. Както бе посочено, по делото се установява, че държавата е упражнявал фактическа власт най-малко от 1987 г. и до завеждане на делото, като от 1998 г. до 2018 г., когато е заведено делото, са изтекли повече от 10 години. Или, приложимият 10-годишният давностен срок по чл. 79, ал.1 ЗС (доколкото не може да се приеме, че ищецът е добросъвестен владеец и спрямо него не е приложима кратката 5-годишна давност) е изтекъл още през 2008 г., много преди депозиране на исковата молба.

Налице е и субективният елемент от една страна поради неопровергаване презумпцията на чл. 69 ЗС, а от друга, защото се установява, че ответникът е демонстрирал собственическо отношение и намерение да владее имота като свой – същият е предаван за управление на различни държавни органи и организации. Намерението на ответника се установява и посредством обстоятелството, че имотът, част от който е процесният, е актуван от държавата през 1987 г., през 2001 г. и през 2012 г. Ето защо, макар през 1998 г. процесният имот да е бил реституиран на наследниците на Н. М., същите са изгубили собствеността върху него, тъй като същата е придобита от Държавата на основание изтекла придобивна давност в периода 29.08.1998 г. – 28.08.2008 г.

Неоснователни са твърденията на ищите-жалбоподатели, че многократно са прекъсвали течението на придобивната давност на ответника. Доказателства за това по делото не са събрани.

Горното обуславя извод, че макар ищите-жалбоподатели да се легитимират като собственици на процесния имот по реституция и наследство към 1998 г., към настоящият момент те са изгубили собствеността, която е придобита от Държавата по давност, поради което и искът по чл. 108 ЗС е неоснователен.

Доколкото този иск е преюдициален за иска по чл. 59 ЗЗД, неговата неоснователност обуславя и неоснователност на иска по чл. 59 ЗЗД.

Поради достигане от двете съдебни инстанции на идентичен краен извод, първоинстанционното решение като краен резултата е правилно и следва да бъде потвърдено.

По разноските: При този изход от спора право на разноски има въззиваемият. Държавата е взела активно участие във въззивното производство само чрез своя представител министъра на финансите, който е бил представляван от юрсконсулт и е претендирал юрисконсултско възнаграждение. Съдът му определя такова в размер на 200 лева при условията на чл. 78, ал. 8 ГПК и съобразно фактическата и правна сложност на въззивното производство.

Воден от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 266545/15.11.2021 г. по гр.д. № 2603/2018 г. на СГС, I-17 състав.

ОСЪЖДА Г. Н. Н., ЕГН *** и З. Н. Н., ЕГН ***** да заплатят на Държавата,** представлявана от министъра на финансите, **сумата 200 лева – юрисконсултско възнаграждение пред САС.**

Решението може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____